Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דרייצעהנטער יאהרגאנג. Nr. 107.

פעסט, מיטטוואך כ אלול ה.תרמ"א.

Pest, den 14. September 1881.

דיזעס בלאט ערשיינט
דרייטאג, דאנערשטאג אונד שאנבאד.
אונד קאסטט
פיר עסטערריך-אונגארן
גאנציעריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
חאלביעריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעריג 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
חאלביעריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעריג 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

אויף די. זע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומערירען
אויבר דיר פרענומעראציאנס-שטעלע
בעזונדעם מיט דעם עפעסאנגע דעם
ערסטען בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נומ' 29
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען בעליעבט.

נאכבעטראכטונגען

צו דער צווייא-קאיזער-צוזאמענקונפט אין דאנציג.

דיא „נייע פרייע פרעססע" פערבאפפענטליכט איבער דיא פערשיעדענען צישונגס-אנזיכטען, דיא צוויי - קאיזער - צוזאמענקונפט בעטרעففענד, איינען דעכט הייטיגען אייטיקעל. דיא צייטונג, וויא דיא צישונגען אים דורכגעלן הערוטבאففען, אונד נעשעהרט איז, דאס איך דיא עכטען גר מ ו ט ה מ א ס ק ע ן דאנן, אהנע „ווייאר עטיאם בעשטיטעט צו „וויסען. דיא „נייע פרייע פרעססע" שרייבט געמליך:

„דאס ערראטהען-ווארלען, וואס צוויא מעגען מיט אינאנדער געשפראכען האבען, איזט אין אונד פיר זיך עטוואס דעכעליכעס. אללין ווענן דיזע צוויא מעגשען צוففלען, צוויא מאנארכען זיך, פאן דערען געשפרעכע אפט דער „ווערלד-פרייעדע אבהענגט, דיא זיכהט מאן זיך טראטצדעם פערלאנגען, אבער דען צוויא דער צוזאמענקונפט אונד אונדער דען נאנז דעם געשפרעכעס ערגעבניס נאכזוגעהן, אונד זא ענטשטעהען דיא פערשיעדענסטען אנזיכטען הערווארגען, זא דאס מאן דאנן ערסט דעכט ניכט „ווייס, אין דעזעס געווירר דער אנזיכטען זיך צוראכט צו פינדען, ווענן וויר נון אינגמאל, וואס דיא פערשיעדענען צישונגען איבער דאס ערגעבניס דער צוויא-קאיזער - צוזאמענקונפט אללעס צוזאמענגעשפרעכען אונד צוזאמענגעשריבען:

דיא אינען זאגען נאנץ אינפאך: „קאיזער אלעקסאנדער III. איזט אין נאהער פערוואנדטשאפט דער אללעס, פר עטפאס אנדערס דאדורך דיא נאטירגרענצען, דיעס גרוזען נאך-אנקעל אינען בעזוך אבגעשאففען, דאס נאנצע איזט אללעס אין דיען מעגשליכעס אונד דאס מיט דער פאללי-טיק נאר נוططس צו טהון; עס איזט דאהער איבערהיפט הייטיגס, וואס אים ערדאהטען צו ווארלען, וואס דיא פערשיעדענען צישונגען איבער דאס ערגעבניס דער צוויא-קאיזער - צוזאמענקונפט אללעס צוזאמענגעשففעלטען אונד אינגעמאל, וואס דיא פערשיעדענען צישונגען איבער דאס ערגעבניס דער צוויא-קאיזער - צוזאמענקונפט אללעס צוזאמענגעשففעלטען אונד אינגעמאל אינגעמאל אונד אינגעמאל שרייבען".

דיא אינען זאגען נאנץ אינפאך: „קאיזער אלעקסאנדער III. איזט אין נאהער פערוואנדטשאפט דער אללעס, פר עטפאס אנדערס דאדורך דיא נאטירגרענצען, דיעס גרוזען נאך-אנקעל אינען בעזוך אבגעשففען, דאס נאנצע איזט אללעס „אס דיען מעגשליכעס אונד דאס מיט דער פאללי-טיק נאר נוططس צו טהון; עס איזט דאהער איבערהיפט הייטיגס, וואס דיא פערשיעדענען צי ווארלען, וואס דיא פערשיעדענען צישונגען איבער דאס ערגעבניס דער צוויא-קאיזער - צוזאמענקונפט אללעס צוזאמענגעשففעלטען אונד אינגעמאל אינגעמאל אונד אינגעמאל שרייבען".

דאס איזט אינע דעכט בעריהמטע אנזיכט. — נון זאגען אבער אנדערע צישונגען: „דאס קאנגט דיען בלאסע פערוואנדטשאפט-בעזוך געווען זיין, פיר בומארק ווארדע יא אין איר אייסרירלקען וואנע דעס קאיזערס אלעקסאנדער III. נאך דאנציג בעריהען, אים אן דען בעראטהונגען טהיל נעמען; אין דער דיא ביידען מאנארכען בדאס אלס פערוואנדטע אינאנדערגעדענקען אונד פערגעבען אונד פערגעסען ווארדען, דאס דיא ביידען אינאנדער אין דער אלטען אונד נייען צייט אין דער אנגענעהמסטען אונד אינטיסטען ווייז אין אינאנדער אינגעגאנגען ווארען, אין דער אינגעגאנגען ווארען, אין דער אינגעגאנגען ווארען, אין ד

קיינעם צווייפל, וועלכער קאָנפעסיאָן דאס מע־בען אנגעהערע, עס איזט קאַטהאָליש. וואס דיא 30000 גולדען ערבשאפט בעטרעפט, זא ווערען דיע־זע אללערדינגס דעם פערלאסענען מעדכען צו וויסען, דאך געהערען דיעזע איינעם אנדערן וואַ־זענקרעך. — זא ווייס דיא ערקלערונג. העטטע זך דיא דירעקציאָן דעם געבערהויזעס מיט דיעזער ער־קלערונג עטוואס מעהר געאילט, זא העטטע מאן אין דען יודישען קרייזען ווייניגס מיט דער נאנצען געשיכ־טע ווענינער לערם געמאכט. עס איזט אינדעם גוט, דאסס דאס מעדכען ווענינסטענס ערפאהרען האט, דאס איהרע מוטטער יידען וואר, פעללייכט ענטשליעסט עס זך, וויעדער צו דער רעליגיאָן דער מוטטער צוריקצוקעהרען, דא דיעס אין דער אנדערען דייסהעלפטע אהנע יעדע שווייע־ריגקייט געשעהען קאנן. דאס יודענטהום שטרעבט נעווים ניכט „גרים" צו מאכען; אללין דיעזעס מעד־כען איזט יא אלס יידין געבאָרען, וועסהאלב עס וואהל פיר דאס יודענטהום גערעכטעט ווער־דען מאגע.

* (כ ע ר י כ ט י נ ו נ ג.) וויא ווייט פער־מוטהעט האבען, זא ווער עס אויך. דיא בלעטטער בראכטען נעמלך אוס נאר־קאראלי צוויא מעל־דונגען: ערסטענס דאס דער יידישע אריעט, דר' פראנץ יאסס, אין מאריא־פיטש אין דיזן יאהר דיא וואללפאהרער אונד איינע נעלד־שטיפטונג צור פאָרדערונג דעם אינטערריכטעס אין דער בריסט־ליכען רעליגיאָן ערריכטעט האט; צווייטענס דאס דר' אקאבאויטש זאממט פאמילע דיא טויפע אנגע־נאממען. נו טהיילט אונס הערר בערנאט גליק אוס נאר־קאראל מיט, דאס ווירקליך נור דר' אקאבאויטש זאממט פאמילע זיך געטויפט, וועה־רענד דער נאמע „דר' פראנץ יאסס" נור אלס „דרוקפעהלער" אין דען צייטונגען בעטראכטעט ווער־דען מיססע. אוס מאריא־פיטש הינגעגען ווירד אונס מיטגעטהיילט, דאס מאן דארט פאן דעם בייג איינעם דיעזעס פיר דיא וואללפאהרער נוכטס ווים־סע, אונד דאס דיעזע מעלדונג איינע ריינע ערדיכ־טונג זייא. נון איזט דער געטויפטע דר' אקאבא־ויטש דענן דאך קיין זא געוואלטיגער „בעל צדקה" פיר בריסטליכע צוועקע, וויא מאנכע צייטונגען ווייסען וואללטען. ווייר האבען עס אונס גלייך גע־דאכט; ווער זיך טויפט, טהוט עס ניט אוס אבער־צייגונג, זאנדערן אוס איינגעגנוסיין, אוס עטוואס איינע אינטערעסליכע שטעללע צו ערהאלטען. איין זאל־בער ווילל אלזא געלד ערהאלטען, ניכט אבער זיך פיר עטוואס געלד קאָנסטען לאססען;

פרענומעראציאָנס-איינלאדונג.

ווייר ערוזכען אונזערע געהערטען פרענומעראציאָנס־טעלען, דעריען פרענומעראציאָנס־טעלען אם 15. סעפטעמבער צו שטרע נעמט (וואס נאכין דייטלעך איזט איהרער „אדרעס־טעלעפ" אנגעצייגט איזט), איהרע פרענומעראַ־ציאָן צו ערגייען, דאמיט דיא פערזענדונג דער בלעטט. מער קיינע שטאָרונג ערליידט.

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

נעטרייד־נעשעפט. פאן וויצען וואס נעפסטערן פיעל צו מארקטע נעבראכט, דער פערקויף וואר גוט. 2000 מעטרצ' וואורדען פערקויפט.

וויצען, מהיים, 300 מטרצ' 78,8 קילאָ 13.50 גולד. — 2200 מטרצ' 78, ק' 13.42½ גולד. 100 מטרצ' 78,8 קילאָ 13'40 גולד. 100 מטצ' 77. קילאָ 13'05 גולד. 400 מטרצ' 77, ק' 13.10 גול. 500 מטרצ' 76, ק' 12'90 גולד' 200 מעטרצ' 76,8 קילאָ 12,90 גולד. 100 מטרצ' 76, קילאָ 12,55 גולד. 600 מעטרצ' 75.5 קילאָ 12'80 גולדען. (אללעס פער דרייא מאָנאטס.)

קאָרן 8,50—8,95 גולד.

נערסטע פוטטער-וואאר 7.60—7,90 גול. מאלצ־וואאר 8.—8,40 גולד.

קוקורוזין 6.75—6,95 גולד.

האפער 7.50—7,70 גולד

רעפס, קאָהל פער אויגוסט-סעפטעמבער 13½— 13½ גולדען. --

מעהל-פריזע (פער 100 קילאָגראמס זאממט זאק, פרייא אם פעטסם:) נו' 0 : 23 גולד. 20 ק'. נו' 1 : 22 גול. 50 ק', נו' 2 : 21 גול. 80 ק', נו' 3 : 21 גול. 20 ק', נו' 4 : 20 גול. 60 ק', נו' 5 : 20 גול. — ק', נו' 6 : 18 גול. 80 ק', נו' 7 : 18 גולד. — ק', נו' 8 : 17 גול. — ק', נו' 8½ 15 גולד. 80 ק', פיינע קליינע 5 גול. — ק', נאָבע קליינע 4 גולד. 60 ק'.

חלזענפריכטע: ערבסען אינגאריש — גול. לינזען 17—18 גול. וואָהל הויזיג 5.50—6'52 גולד. הויזיג בריין 10,75—11. נראָסע ווייסע באָהנען 11,25—12,50, צווייר־נעל 13.75 גולד. לינזמאָסן — 14.25 גול. האנזאָבאָנען 7.75. מאָהאר 8 גולד. — קימעל 25—26 גול. וויקען —.— גול. מאָהן גרויער 36—37 גול. בלויער 39—40 גולד. (אללעס פער 100 קילאָ.)

שפיריטוס גייט מעטראָדע אים קריינען 37.50 גולדען. אדטע-מעטראָדע 38,50 גולדען. פער 10000 ליטער פערצענט. —

ערד-עפעל (גייט) פער 100 קילאָגראמס 3,80—3.50 גולדען.

צוועטשקען. באָסנישע פער אָקטאָבער-נאָוועמ־בער 27,70 גולדען.

צוועטשקענמוס (לעקוויאר) באָנאטער 20,50—20,75 גולד.

האָנינג: נעלטיגעטער —.32 גולדען.

וואכס יאונגער 122. — 123 גולד. בעססע וואאר צו 124—125 גולדען.

וויינשטיין 64—68 גול. יע נאך קוואליטעט

קנאָפלערן אינגאריש —.24 גול.

פאָסיקא פרעמדייטש 20—22 גולד.

ליים 38—40 גול.

אונשליט (חלב) —.46—.47 גולד.

ריבאל דאָסעלט-ראָסינערשעס 34—34'50 גול. פער 100 קילאָגראמס.

פעטראָלעום 17.50 גולד.

שאָפ-פעללע אין פאָרגער וואָבע וואורדען 12000 שטיק פערשיעדענע נאמסונגען פערקויפט. אונד צוואר דייטשוואָללינע 2'20—2'80 גול. פער פאאר. פרקישע אונד מאצעדאָנישע 44—45 גולד. פער 56 ק. (אללעס פער 2 פערצענט.)

לאמם-פעללע: דייטשוואָללינע מיטשנער וואאר צו 70—85 גולד.

נאיס-פעללע 80—85 גולד. פער 102 שטיק.

הייט, ווייר נאָטירונ: פער 100 ק' אונגאריש קוה-הייט 112—115 גול. אָבסענהייט טראָקענע 112—114 גול.

ראָסהייטע 10—10½ גולד. (אללעס פער פאאר.)— קאלב-פעללע, אָהנע קאָפפע 195—205 גולד. מיט קאָפפע 185—190 גולדען.

לעדער נעשעפט, פפינד-הייט 24—26-קילאָ 162—164 גולד. אינמאל פערזעמטע טערצען פאָן 12—15 קילאָ 170—172 גולד, צווייטמאל פערזעמטע טערצען 18—19 קילאָ 164—166 גולד. דרייטמאל פערזעמטע טערצען 19—22 קילאָ 166—168 גולד.

קאלבלעדער, בריינע 9—12-קילאָ 425—465 גולדען, גענערכטע 6—9-קילאָ 325—365 גולדען פער 100 קילאָ.

שאפפוולל. אין פאָרגער וואָבע וואר דאס נעשעפט בעססער, עס וואורדען 1000 מעטרצ' פערקויפט. אונד צוואר: מיטטעל אונד מיטטעל פיינע קאמסוואָללע צו 85—96 גולד. מיטטעל-פיינע טוכוואָללע 120—128 גולד. מיטטעל הויז- אונד לאמסוואָללע 75—87 גולד. צינאיא 52—55 גול. (פער 56 ק')

וויענער פריזע.

ריבאל 33.75 — 34. גולד. פער 100 קילאָ.

שפיריטוס 37.95 — 38. גול. צו 100000 לישע־פערצענט.

וויצען, פערקויפט וואורדען 30000 מעטער־צטר', פרייזע: מהיים-וויצען 74—76-קילאָ 13.10—13.50 גול. פער מעטערצטר. —

קאָרן, אונגאריש פערקויפט 67—71-קילאָגראמס 9.30 — 10. גולד' פער מעטער-צטר.

נערסטע פלאוויאָנישע 60—64-קילאָ —.9—11.50 גולדען.

קוקורוזין 7.40—7.50 גולד.

האפער אונגאריש 7.50 — 7.75 גולדען פער מעטער-צענטנער.

רעפס באנאטער 13. — 13'25 גולד. קאָהל 14. — 14'25 גולדען.

וויצענ-מעהל נו' 0: 22.75—23.73 גולד. נו' 1: 21,25—22.25 גולד, נו' 2: 20'25—22,05 נו' 3: 18,50—19.50 גולדען, אללעס פער מעטער צטר.

קאָרן-מעהל, נו' 1: —.18—.19 גולד, נו' 2: 15.50—16,50 גולדען פער מעטער-צטר.

לאמם-ציהונג פאָם 10-טען סעפטעמבער 1881.

טעמעשוואר	60	19	83	65	40
וויען	40	72	46	24	47
גראַץ	1	64	5	30	16

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר־י הייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע	קוילאָגראם פר. הקפטל.	פער 100 קילאָגראמס
וויצען		
נאָרדאמנגאריש	74	— — — —
„	75	12.20—12.35
„	76	12.35 12.40
„	77	12.45 12.50
„	78	12.55—12.65
„	79	12.70—12.75
„	80	12.80—12.85
פעסטער באָדען גייער	—	—.— — —
„	75	12.60—12.70
„	76	12.75—12,80
„	77	12.85 -12 95
„	78	13.00—13.05
„	79	13.10—13.15
„	80	13.15 -13.20
וויסענבורגער	—	—.— — —
„	75	12.30—12.40
„	76	12.45—12.50
„	77	12 55—12 65
„	78	12.70—12.75
„	79	12.80—12.85
„	80	12.85—12,90
מהיים	75	12.60—12 70
„	76	12 75—12.80
„	77	12,85 -13.90
„	78	13.—12.05
„	79	13.10—13.15
„	80	13 15 -13.20

פריכטע		פער קילאָגראמס	פער הקטאָל.	100 קילאָגראמס
קאָרן			72	9.— — 9.20
נערסטע פאלץ			62	—.— — —
נערסטע פוטטער			62	7,50— 7.80
האפער			40	7.60— 7.70
קוקורוזין באנאטער			75	7 — — 6.95
אדערטער			73	6.90— 6,85
הייזיג			—	—.— — —
וויצען			פער אָקטאָבער	12.82
			„	—.—
			„	—.—
קוקורוזין			„	7.75
נערסטע			„	—.—
האפער			הערבסט	7.73
			„	—.—
			„	13.75
באללען-מעהל				קי. אל.
נוטטער		0	„	28 20
		1	„	22 50
		2	„	21.80
		3	„	21 20
		4	„	20 60
		5	„	20 00
		6	„	18 80
		7	„	18 —
		8	„	17 —
		8½	„	15 80
שפיריטוס: אלטע מעטראָדע פרעמדעלע				38.50
„ נייע „ האיראָפעלע				36 50

קורז-טאבעללע פאָם 10. סעפטעמבער.

געלד-קורז	קי.	אל.	לאזע	קי.	אל.
וולטערראשע	—	100	פאאנטלונג לאוט צו (2 גולד)	—	25
הולאנדע	5	59	פרוססישע לאוט „ 100 „ „	127	25
עסטערייך-אונגאריש 8 גולדען נאלדר			רוסשע „ 50 „ „	65	50
שווייץ (20 פראנק)	9	35	וואלריש-לאוט „ 20 „ „	30	50
נאמאלנאיאר	9	35	ווינער שנעלפע-לאוט 20 „ „	—	41
דייטשע ריישסבאנקנאטען	57	50	אינגאריש-פערטע לאוט צו 100 גולד.	123	25
פראנצוזישע	11	46	פרוס-פראל-לאוט	113	40
פאטערלענד	1	26	ווינער-לאוט	—	135
			יעדטד-פאפיערע		
לאזע.			אינגאריש גאלדענע 6%	117	95
1854-ער 4 פערצענטיגע שפאנסלאוט	—	122	רוסשע צו 4 פערצענט	89	50
1860-ער „ נאנצע	135	85	אינגאריש פאסיר-רענטע	88	90
רוסשע „ האלבע	132	90	אינגאריש ווינדיש-גראטס-אנלעהן	97	50
1864-ער לאוט צו 100 גולדען	172	50	פערטשע באנאטער	—	99
רוסשע „ 50 „	170	50	ווענעזוליאנישע	97	25
האמבורגער לאוט	—	39	נאלדענע רענטע	102	—
פרעמדע לאוט	26	—	בולגאריש	100	50
קרעדיט-לאוט	179	—	אינגאריש אייזענבאן-אנלעהן	133	50
קלאוזענבורגער לאוט צו 40 גולדען	40	25	וויענער-לוס-אבליזונגס-אנלעהן	—	95
דאנאוד-דאמפפשיף-פאהרט-לאוט	112	—	פאלאטינער דער אינגאריש באהנען		
אלטפנבורגער לאוט	24	—	קרעדיט צו 5 אינהאלט פערצענט	103	—
רעגלעווישע לאוט צו 10 גולדען	16	50	דער אינגאריש דאנאוד-דאמפפשיף באהן צו 5½ פערצענט	103	25
ראגאוזער לאוט „ 20	20	—	דער אינגאריש אללגעמיינע באהנען-קרעדיט-אנשאפונג צו 5 אינהאלט פערצענט	100	—
אטגער לאוט „ 40	40	50	דער אטטאמאן	95	75
מאלאָפי לאוט „ 40	41	—	דער פראנציסקאנער	166	75
וולהלפ-לאוט „ 10	20	—			
מאלבי-לאוט „ 40	52	—			
אראצוזער לאוט „ 20	22	—			
סט.-ג'ענאלס לאוט „ 40	47	—			

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1881 — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

אבער־בלאטע דעם „פעסטער לאַי" מעלדעט: אים אללען גנעדיגן רוסלאנדס טרעפען דעפּ־טאציאנען דער יודען־געמינדען אין פעטערסבורג אין, אם איבער דיא שרשטע, וועלכע מאן ביא דער רעגיערונג מאכען זאלל, צו בערעאטהען. — דיא שטימונג גגען דען יידשען באראן גנזבורג אין פעטערסבורג איז אינע זעהר ערבישטערטע; באראן גנזבורג האט נעמליך ביא דער רעגיערונג אין גנוק איינגעריכט, אין וועלכעם ער דיא לאגע דער יידען אלס אינע זעהר פיינליכע שילדערט. אבער אן אינע לאנדאנער צייטונג, וועלכע דיא לאגע דער יידען עבענפאלס אלס האכסט מיזערע שילדערטע, ריכטעטע באראן גנזבורג אינען בעריכט, אין וועלכעם ער שריבט, האט דיא לאגע דער יידשען יודען נכט זא ארג ווא אונד ראם ער נור דער רעגיערונג גגענגאנבער אחדרע לאגע אין זא ערשרעקגנדער גגשטאלט שילדערטע, זאמט האט זיך באראן גנזבורג זעלבער „דערשרעקען" אונד ווא זאללטע גון דיא רוסישע רעגיערונג זיינע ווינשע בעריקזיכטיגען? (דאס איזט אינדעגקבאר.— דא מים אין יודען־פּרעסערשער יוסף אן דיא לאנדאנער צייטונג גשריעבען האבען אונד דאביא דען נאמען דעם באראנס גנזבורג מיסבריכט האבען, אם עבען דיא רוסישע רעגיערונג אחדרע לאגע צו פּרעגען, האבעגשלאגען ווירד באראן גנזבורג זעלבסט אינע אנדערע ברעקלעריגע בארד אין דען צייטונגען פּרעאספגנטליכען.) אונדעסען שיינט דיא רוסישע רעגיערונג נאך לאנגעם שווענקען גנדלך דיא נאטהווענדיגקייט אינגעזעהן צו האבען, גגגען דיא פאר־בעהרענדען יודען־פערפאלגונגען מיט גראסער שטרענגע אופגעטרעטען. דען גובערנירען יודען גגמעלד בעפעלע ערטהיילט, מיט דער שטרענגסטען שטרענגע גגגען דיא יודען־פערפאל־גער פאר־צוגעהען. דיא „דעגיל־ליכען רוסען, וועלכע פאן דער רוסישען רעגיערונג דיא אינסטרי־בונג דער יודען פערלאנגטען, וואר־דען אבגעוויזען, יא, עס וואר־דע אחנען זאגאר גערראהטהן, דאס מאן דיא אלס רעיאלציאנערע בעשטראפען וואר־דע, זא דיא נאך אינמאל פאן רוסישען מיטע פאר־דערן, דאס ער זיינע יידישען אונטערטהאנען אים רוס־לאנד פערטרייבט.

* (דיא רעיאלציאן אין אנדערען גגבעטען.) ווי האבען בעריכטע אין אנזערעם פאריגען בלאטע גגמעלדעט, דאס אין לאדיא, וועלכע אין דער יודענגע־שטאדט גגבעטען, 4000 מאלדאטען מיט 30 קאנאנען דען פאלאכט דעם יודענ־לאנגעס פאן גגבעטען אומרינגט אונד דיא אב־זעטצונג דעם גגגגעריכטיגען מיניסטערס פערלאנגט האבען, דער יודענ־לאנג מוסטע אבזולוט פערשפרענגט ווערדען, אונד נור דאנן דיא רעיאלו־גגאבען מוסטען אלזדאן אין אינען גגאיגנעטען אים אלזדאן אין אינען גגאיגנעטען אים אלזדאן אין אינען גגאיגנעטען אים

ציטט מיט איהר מאיסטעט טיבּאָך ווי דינע מאיסטעט קאָנג פּראַנץ יאָזעף אין גאַראַלאַ איז, דיא אין בעגלייטונג זיינער מאיסטעט אין משקאָלץ אנוועזנדען ערצהערצאָג ווערדען אם 16-טען דיזעס פּאַרמשטאַנס דיזען שטאַרט פּערלאַסען, אָב איך קראַנפּרינץ רודאָלף נאָך גאַראַלאַ קאָמט, איזט נאָך אינבעקאַנגט. זיינע מאיסטעט ווירד ביז צום 28-טען דיזעס אין גאַראַלאַ פּערוויילן אונד ווערהינר דיזער צייט אין דער אָפּנער האָפבורג אוידענצען געבען. אם 29-טען דיזעס ריזט דינע מאיסטעט נאָך ווען. אים איך דאָרט אוידענצען צו ערטהיילן. איהרע מאיסטעט דיא קאָנגין פּלאַבעטה ווירד אונדערם לענגערע צייט אין גאַראַלאַ פּערווייילן.

* (אינדערפּאָלגענדע אונגערקוויקלובע איינדריק) ווירד איס משקאָלץ בערכּטעט. דיא דער קאָנג דאָרט צופּעלליג עמפּאָנגען האטטע, זיינע מאיסטעט האטטע נעמלך דער משקאָלצער שטעצנ-גזעזעללשאפט (איינע גזעזעללשאפט, דיא מיט „שם-אבגעגען" זיך בעפּאסט) איינען פּאַרבּאָללען בעכער אים ווערטהע פּאָן 1800 גילדען געשענקט. דער אבער-שיט-צענטיסטער ערזוכטע הערזוג דען קאָנג, דען ערסטען שם צו טהון. דער קאָנג נאהם דאס גע-ווערב אונד צוגלעטע. ער צוגלעטע צעמלך קאָנגע, אין דעם איינגבלוקע ערזאָר, אלס זיינע מאיסטעט דאס געווערב עבען בריטיש-מוריש אין דער ענטפער-נונג פּאָן עטוא 150 שרישטען אבער דיא „שם-באהן". דער קאָנג שראָק צוריק. „ווערב דאס גע-ווערב לאונגאנגען, דא ווירד דער בריטיש-יונגע א אינפּאנטאר אינע ליבע געזעצען זיין. זיינע מאיסטעט לעבעט גון דאס געווערב אינזולט; גע-דער אונד ענטפּרינגט זיך דאס מיט דען וואָרטען: „דאס איזט דענן דאך מעגלוויידיג!" דער בריטיש-בריטיש, „וועלכער שפּעטער צוי פּעראנטוואָרטונג געצאָגען ווירדע, ענטשלדיגט זיך מיט דען וואָר-טען: „איך האבע נור דען קאָנג פּאָן פּאָרנע זעהען וואָללען, וועסהאלב איך אבער דיא שם-באהן לעבע?" — אבער אוך בים בעזוכע דעם שפּאַרס עמפּ-פּינג דער קאָנג אין מישקאָלץ אנגענגענהמע איינ-דרוקע. עס בעפּינדען זיך נעמלך אין דעמזעלבען פּרייזעגעמעמע, דיא אוידזונג אונד מאָבוכטע זונד אונד אممער ווישהענד אם זיך שלאגען. דער קאָנג ווירד בים אנבליקע דיעזער קראַנקען זאָ אינפּערענט, דאס ער איילענדס דאס שפּיטאל פּערלעס. — נאכבערענדך ווירד נאָך פּאָללענדעס בע-רכּטעט: דער מישקאָלצער בּיערבּרע; דער אין דעם איינגבלוקע אבער דיא שיעסבאהן לעבע, אלס דיעזע מאיסטעט עבען זיין

פּאָלליעטאָן.

איס איינער אנטערגאנגענען וועלט.

(17-טע פּאָרטעטונג.)

דאס „בית המקדש" בעשענקטע דיא קאָנגין הילוי מיט איינער גולדענען, מוסלין-אישענען שיבע פּיר דיא טהורע דעם אינגען הייליגטהומס. דיעזע שיבע האט דען עיסטען דאיזיג פּאָללענדען שפּיטאל דער מאָרגענגאָבע אין פּעלגען שאנדען ערגעלעגען לאסטען אונד דען כהנים דען אנבריך דעם מאנעס פּערקינדעט; — (ווערע יומא סיק נ). איך מיט איינער גאָלדענען מאפּעל בע-שענקטע זיא דאס „בית המקדש", אום דיא „פּרישת סוטה" דאָרט איינצוואוירען. דיעזע נעשענק וואר קיין גינסט-גנס צייכען; עס בעוויזיס, דאס דאמאלס פּיעלע פּערהייראַ-טעטע יידישע פּרייזען דעם עהרן-בריכעם פּערדעכטיג וואָרען.

דיא יידישע נאציאָן בעוואהרטע דער הילוי המלכה וועגען איהרער פּאָפּולאַרגיט אונד וואהלטהעטיגקייט איין דאנקבארעס אנדענקען. — הילוי המלכה אבגעלעבטע נאָך איהרען זאהן איצאטעס. דער אים אלטער פּאָן 55 יאהרען שטארב אונד 24 יאהרע אונד עבענאפּעלע מאָנטער הינ. פּערלאסטען האט.

נאָך דעם מאָדע דעם איצאטעס קאָם זיין עלטעער ברודער מאָנאבאין II. אויף דען טהראָן. דיעזער מאָנאבאין וואר איין נאָך פּאָפּולעריער יודע אלס איצאטעס (אונד דאס איזט איינגעטליך דער מונגע המלך, פּאָן דעם דיא נגיא ערצהעלם, דאס ער אללע זיינע שעטצע צו וואהלטהעטיגקייס-צוויקען פּערווענדעט). — אלס גון הילוי המלכה גע-שטאָרבען וואר, ליעס זיא מאָנאבאין II. אין יירושלים בע-נאבען אונד זיא אין דאס נאָפּאָרטיגע נאבמאהל (אוהל) בייזעצען, וועלכעס זיך הילוי המלכה נאָך ווערענד איהר לעבענס האטטע בויען לאסטען. דיעזעס פּאָכטבאָללע נאבמאהל נאלט אלס קונסט-ווערק אונד וואר דורך דריי הילוי פּאָן ווייסעם, דורכזיכטיגעם מארמאָר קענגטליך. דאס נאבנ-נעוואלבע וואר אינגעאָרדנעט, אים שטיין נעהויען, אונד דיא אינגאנגס-טהיר וואר דורך איין קונסטווערק דער-אָרטיגע אינגעריגטעט, דאס זיא זיך נור איינמאל דעם יאהרעס אם טאָדעס-טאגע (צוי יאהר-צייט) פּאָן הילבער אפּנעטעט. נאָך יעטצעט ווער דיא מיימער דיעזעס נאבנ-דענקמאלעס פּאָרהאנדען. —

קאָנג מאָנאבאין II. דער עבענפּאָללס איינען פּאָ-לאסט אין יירושלים האטטע, ליעס דיא טעפּטעל-נעפּעטע, דיא אם יום הכפּרים עבבריכם וואורדען, אים נאָלד אנ-פּרעטענען. אללע אבראָממלונגע פּאָן דיעזעס פּאלאסטע דאָנגעסהויזע הערלטען טייא צוי יירושלים נאציאָן אונד שטאנדען איהר אין דער נאָטה קרעפּטיג בייא. — בייא דער ערבערונג פּאָן יירושלים דורך טיטוס וואורדען דיעזע נאבנ-קאָמטען דעם קאָנגס איצאטעס עבענפּאָללס נעפּאנגען גע-נאָמטען, אונד נאָך אם נעשיקט — אונד פּאָן דא קאָמטען צוייא בייזעד, וועלכע עבענפּאָללס איצאטעס אונד מאָנא-באין הייסטען, נאָך פּאָמפּעי.

וויא ווייט גון צום שלוסס דעם ערסטען קאָמפּעלס דיעזעס ראָמאנס ערצעהלטען, פּאָנד מאָנאבאין נור דורך צופּאָלל זיינען ברודער איצאטעס אין פּאָמפּעי.

איצאטעס וואר אויך דאס אויסערארדענטליכסטע איבערהאוּפּט, אלס בייא איהם פּלאטצליך זיין ברודער מאָ-נאבאין איינגעטרעטען וואר.

געזעהר אבטרוקען וואָללטע, האט דורך זיינען לייבזוגען אممערהין אין דען מאָנאבען איינען אינדרוק פּאָן דיעזער געמאכט. דער קאָנג עגטפּערנ-טע זיך וואהל אנגליך אים דער שעסטעטטע, אללין דער פּאָלל וואָללטע אים נכט אים דעם קאָפּפּע שיטנדען, דא ער דורך איינען שם ליכט דען קנאבען העטטע טאדטען קאָנגען. אבגעגרט ער-צעהלטע דער קאָנג בים מאהלע פּאָלגענדעס: „אם יאהרע 1857 בעזוכטע אך מישקאָלץ. בייא מיינעם איינצוג קאָם מיר אין פּראַכטפּאָלל אים-גערטטעטעס באנדעראים דעם בארשאָרע קאָ-מטאטס עגטגענגען, מיט דעם גראָפּפּען שטעפּאָ פּאָן סימאָ אין דער שפּיטצע, ווערהינר ערעאך דער איינציג אין דיא שטאדט שטאטפּפּאָנ, שטיטצע גראָפ סימאָ פּלאטצלך פּאָם פּפּערדע, ער יאר טאָדט. דער אינגלקליכע וואר נעמלך פּאָם שלאָ-גע נערוידט. דער פּאָלל מאכטע איך מיך איינען זאָלך ערשטערנדען איינדרוק, דאס איך זאָלך אללע פּיעליבקייטען אבזאגען לעסען" — ווערענד דער מאָנארך דיעזען פּאָלל מטטהיילטע, וואָרדע אים איין יינגער קאָזאָלער פּאָרגעשטעללט. בייא דעם זיינע מאיסטעט פּאטטע (געפּאָטטערט) וואר. עס וואר דער יינגע זאָהן דעם אים יאהרע 1857 זאָ פּלאטצלך פּערשטאָרבענען גראָפּפּען שטעפּאָ סימ-מאָ. — אבער אוך פּאָן איינער איינטערן איפּרע-גונג זיינער מאיסטעט ווירד אים מישקאָלץ מיט-געטהיילט. דער קאָנג פּיהר נעמלך נאָך אנאָר, אם דאָרט דען מילטער-עקסקערציערונגען בייצ-וואָר-גען. אינטערהיינם וואורדע איינעם דער פּפּערדע שייא אנד דים דען וואגען צוי זיטטן. דיא געפּאהר וואר נאָה. דער קאָנג האטטע עראָך דיא גיס-טעס-גגענוואָרט, אים דעם וואגען צו שפּרינגען אונד דורך דיעזען מיטהיילען שפּרונג דער דראהטע-דען געפּאהר זיך צו עטטעטען.

* (צור טהיר עינים גע-וואָרפּען.) אים יינען ווירד בערכּטעט: בע-קאָנטליך בעשטעטט דער אין „אונגאָרישע נעראָין", דער איינען איינגען „לוּבּ" (אין וואָל צוי נעוואָללשאפטליכען צוזאמענקונפּט) בעזוכטע. אללע יידישען שטיינגען אים אנגאָרן, דיא אין דער דעוויינען עסטערייכס לעבען, זיי נאטטיליך עבען פּאָללס מיטגלידער דיעזעס קלובס. דיעזע-טאגע ערשיענען אים קלוב-לאָקאָל דיעזעס „אונ-גאָרישען פּלאָראָנס" צוייא בערליגע אנטי-פּעטי-טען, נאמענס בּרילל אונד גאנגעל-בּוּיע ר. דיעזע גלייכטען, עס ווערדע איהנען געלע-גען, אין דער אירע אנטי-פּעטיטען-ווערטייען צו בעטטרייבען. דיא ווענדעטען זיך דאהער אין צוייא מטגלידער דעס פּלאָראָנס מיט דעם אנטראָגע: „עס מאָגען זעמטליכע יידישע מטגלידער אים דיעזעס אינגאנגען אויסגעשען אין אין אין